

KASALLIKLARNI DAVOLASHDA PSIXOLOGIK YONDASHUVCNING AHAMIYATI

Olimjonova Ziyat Bobamurod qizi - TTA o'qituvchisi
Asadov Akmal Akramovich - TTA 1-bosqich talabasi

Annotasiya: Mazkur maqolada tibbiyot sohasida psixologiyaning rivojlanishi va ahamiyati, kasalliklarning kelib chiqish sabablari, shuningdek bemorlarni davolashda psixologik yondashuv zarurligi yoritilgan.

Kalit so'zlar : tibbiyot psixologiyasi, psixika, psixopotologiya patopsixologiya, fiziologiya

So'nggi yillarda tibbiyot sohasida kasalliklarni davolashda psixologik yordam berish sezilarli darajada kengaydi. Kasal odamni davolash bilan bir qatorda profilaktika, reabilitatsiya va psixoterapiya muammosi ham qo'yilganligi sababli, psixologlar tibbiyotga tobora chuqurroq kirib bormoqda. Kasalliklarga qarshi kurashda shifokorlar va psixologlarning hamkorligi uzoq vaqtdan beri kun tartibida bo'lib kelgan va ruhiyat va tananing bir-biridan ajralmasligi va o'zaro bog'liqligi hech kimga shubha tug'dirmaydi. Tibbiyot psixologiyasi birmuncha yangi fan bo'lib, uni taraqqiy etish zamonaviy meditsina yutuqlariga, uni oldida turgan vazifalariga chambarchas bog'liq. Tibbiyot psixologiyasining maqsadi bemorga uning shaxsiga oid individual xususiyatlarini hisobga olgan holda shubhasiz terapevtik samara beradigan usullarni topib yondoshishdir.

Tibbiyot psixologiyasi quyidagilarni o'rganadi:

1. Kasalliklarni psixik ko'rinishini.
2. Kasalliklarni kelib chiqishi va o'tishida psixikaning qanday ro'l o'ynashini.
3. Ularni davolashda psixikaning ro'lini.
4. Kasalliklarni oldini olish va sog'liqni mustahkamlashda psixikani qanday ro'li borligini.

Turli kasalliklarni davolashda psixikaning roli juda katta, kasallikni davolashda kasallarga psixik ta'sirning ahamiyati alla qachon isbotlangan. Kasallarga davo maqsadida reja asosida muntazam psixik ta'sir ko'rsatib borish kata ahamiyat kasb etadi. Kasalliklarni olidini olish sog'liqni saqlash va mustahkamlashda psixikaning rolini alohida fanlar psixigigiya va psixoprofilaktika o'rganadi. Tibbiyot psixologiyasi bir - biriga yaqin, ammo bir - biridan farq qiladigan 2 tushunchani - psixopotologiya va patopsixologiyani (patologik psixologiyani) o'z ichiga oladi Psixopatologiya bu-avvalo ruxiy kasalliklarda, shuningdek boshqa kasalliklarda ham psixikada ro'y beradigan jami o'zgarishlardir. Patopsixologiya psixologiyaning ana shu

o'zgarishlarini o'rganadigan sohasi yoki kasal odam psixikasi to'g'risidagi ta'limotdir.

Barcha kasalliklarimiz har doim ikkita sababga ega: fiziologik va psixologik. Darhaqiqat, inson tanasi-bu ruh va tananing birligi. Va har qanday kasallik nafaqat tanadan, balki ongdan, his - tuyg'ulardan va his-tuyg'ulardan iborat bo'lgan butun shaxsning muammosidir. Shifokorlar tibbiy davolanishning samaradorligi ko'p jihatdan bemorning tiklanishiga bo'lgan ishonchiga va davolovchi shifokorlarga bo'lgan ishonchiga bog'liqligini yaxshi bilishadi. Hayotga optimistik munosabat va ijobiy ichki munosabat ba'zida dori-darmonlarga qaraganda tiklanishga yordam beradi. Aksincha, jismoniy farovonlikning yomonligi bizning kayfiyatimizga, fikrlarimizga va xatti-harakatlarimizga bevosita ta'sir qiladi. salomatlikni targ'ib qilish va saqlash, kasalliklarning oldini olish odamlarning kasalliklarga qanday munosabatda bo'lishlari, ularga qarshi kurashishlari va tiklanishlarini tushunish davolash va aralashuvlarni shaxsiylashtirish sog'liqni saqlash va qaror qabul qiluvchilar orqali salomatlikni yaxshilash.

Shifokorlar, hamshiralar va boshqa sog'liqni saqlash mutaxassislarining bemor bilan o'zaro munosabatlari bemorning davolanishga va kasallikning o'ziga bo'lgan munosabatiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bemorlar, ularning oilalari va parvarish qiluvchilar bilan ishlash kabi, sog'liqni saqlash psixologlari shifokorlar va boshqa mutaxassislar bilan ishlaydi. Sog'liqni saqlash psixologiyasi sog'liqni saqlash mutaxassislarini tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi bemor-o'z-o'ziga yordam berishni rag'batlantiradigan, odamlarga sog'lig'ini yaxshiroq nazorat qilish imkonini beradigan va optimal tanlovlarni amalga oshirishga yordam beradigan markazlashtirilgan yordam. Bunga tibbiyot xodimlarining aloqa usullarini baholash va yordamni yaxshilash uchun bemorlarning ehtiyojlari bilan aloqa uslubini yaxshiroq bog'lash yo'llarini topish kiradi. Masalan, bir qator mamlakatlarda akademik klinikalarda sog'liqni saqlash psixologiyasi bo'limlari talabalarga bunday narsalarni o'rgatadi.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ibodullayev Z.R. "Tibbiyot psixologiyasi". Darslik. -T.: 2008, 378 b.
2. Якубова, Г. А., & Олимжонова, З. Б. Қ. (2022). МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИНГ ПСИХОФИЗИОЛОГИК РИВОЖЛАНИШИ. Central Asian Academic Journal of Scientific Research, 2(5), 681-689.
3. Vasila Karimova "Salomatlik psixologiyasi". -T.: 2005
4. Y.M. Fayziyev, E.H. Eshboyev. Umumiy va tibbiy psixologiya
5. Olimjonova, Z. B. Q. (2022). МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ YOSHIDAGI BOLALAR EMOTSIONAL SOHASI PSIXOFIZIOLOGIYASINING ASOSIY XUSUSIYATLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(5), 311-315.

6. Нарметова, Ю. (2014). Кўзи ожиз ва заиф кўрувчи болалар психологик хусусиятларининг ўзига хослиги.
7. Нарметова, Ю. (2022). Психосоматик беморларда эмоционал–невротик бузилишлари ва уларга психологик ёрдам кўрсатишнинг ўзига хослиги. *Общество и инновации*, 3(2/S), 64-71.
8. Нарметова, Ю. (2016). Вопросы организации психологической службы в перинатологии и родовспоможении. *Фан ва жамият*.
9. Назарова, З. (2023). ПСИХОСОМАТИК КАСАЛЛИКЛАРДА ПСИХОКОРРЕКЦИЯ ВА ПСИХОПРОФИЛАКТИКА УСУЛЛАРИ. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(6), 268-272.
10. Zarnigor, N. (2022). TIBBIY PSIXODIAGNOSTIKADA KOGNITIV FUNKSIYALAR DIAGNOSTIKASI MUAMMOSI. *THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY*, 1(3), 43-46.
11. Рахматjonqizi, N. (2023). KASALLIKKAMUNOSABATTLARIVAULARNINGTAHLILI. *Scientific Impulse*, 1(6), 439-443.
12. Boysoatovna, R. R., & Muxayyo, A. (2023). TIBBIYOT XODIMLARI O'RTASIDAGI IJOBIV MUHITNI YARATISHGA QARATILGAN PSIXOLOGIK TAVSIYALAR. *Scientific Impulse*, 1(6), 424-429.
13. Нарметова, Ю. (2016). Специфика работы психолога в клинике внутренних болезней. *ВЕСТНИК КАРАКАЛПАКСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ БЕРДАХА*, 33(4), 53-57.
14. Narmetova, Y., Melibayeva, R., Akhmedova, M., Askarova, N., & Nurmatov, A. (2022). PSYCHODIAGNOSTICS ATTITUDE OF THE PSYCHOSOMATIC PATIENTS'DISEASE.
15. Nasirovna, M. R. (2022). THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL DIAGNOSIS IN CLINICAL PRACTICE. *Conferencea*, 4-6.
16. Umarova, S., Ortikova, A., & Axmedova, M. (2023). CONDITIONS FOR THE OCCURRENCE OF CONFLICTS IN LABOR TEAMS AND METHODS OF CONFLICT ANALYSIS. *Science and innovation*, 2(B1), 326-333.
17. Umarova, S. (2022). Таълимни рақамлаштиришда креатив компетенцияларни ривожлантириш (Doctoral dissertation, Узбекистан Ташкент).